

Soproni Katolikus Egyházművészeti Gyűjtemény

9400 Sopron, Várkerület 25.
Telefon: 99/312-221
e-mail: varosplebania@sopron.hu
www.gyor.egyhazmegyeikincstar.hu

Nyitvatartás: május 1-től október 31-ig
Kedd: 14-16 óra
Csütörtök: 9-11 óra

Belépőjegyek:
Felnőtt: 800 Ft
Diák, nyugdíjas: 400 Ft

A kiállítást rendezte és a vezetőt írta: Székely Zoltán

A kiállítás létrejöttét támogatta:

Soproni Katolikus
Egyházművészeti
Gyűjtemény

Az egykori Katolikus Konvent s épülete

A gyűjteménynek helyet adó barokk épületet mai formájában 1733-1735 között emelték. Udvari homlokzatát árkádívek nyitják meg: a reneszánsz loggiák nyomán megszületett toszkán oszlopos tornác

Sopron építészetében is hosszan továbbélt. Az emeletre vezető szűk külső lépcső fordulójában a Győztes Immaculátát, a Gonoszon diadalmaskodó Máriát ábrázoló falképet láthatunk, amely 1752/53-ban készülhetett. A festmény a barokk lelkiséget meghatározó erős Mária-kultusz emléke: Tőle remélték a ház lakói oltalmat s védelmet a legkülönbözőbb veszedelmek közepette. A soproni Katolikus Konvent az országban egyedülálló intézmény, amely 1625-ben jött létre. Feladata az evangélikus többségű városban a katolikus hívek érdekeinek védelme volt, amelyhez a háttérrel a késő középkori eredetű egyházi céhek javadalmainak átvétele biztosította.

Az elkövetkező századokban a Konvent részt vett a hitélet szervezésében, iskolákat alapított, a szegények javára jótékonykodott, illetve szerepet vállalt a templomok felszerelésében és a temetők működtetésében is. Tevékenysége 2004-ben szűnt meg véglegesen.

A gyűjtemény története

Sopronban számos középkori templom és kápolna áll ma is, ám berendezésükből semmi sem maradt: áldozatul estek a folyamatos háborúk és a reformáció pusztításainak. A katolikus újjászületés a XVII. század második felében érte el a várost: a jezsuiták (1635), a domonkosok (1674) és az orsolyiták (1746) letelepedése nyomán új templomok épültek és a régieket is korszerűsítették, immáron a barokk jegyében. Sopron ezzel a Dunántúl barokk művészetének egyik meghatározó központjává vált, mint azt Dorffmaister István

(1729-1797) működése is jelzi. Ám a barokk kor egyházművészeti hagyatéka sem maradt ránk sértetlenül. A XIX. század második felében az ún. „stílszerű”

felújítások, melynek során a a barokk berendezést középkori minták nyomán készült darabokkal váltották fel, tizedelték meg a műtárgyállományt. A kommunista rezsim 1950-ben feloszlatta a szerzetesrendeket: a kolostorok és zárdák műkincseinek megmentésében Csatkai Endre múzeumigazgató szerzett elévülhetetlen érdemeket.

1970-ben merült fel az ötlet, hogy a múzeumi raktárakba került alkotásokból, kiegészítve azokat soproni templomok műkincseivel egy állandó egyházművészeti kiállítást lehetne létrehozni. A gyűjtemény végül 1983-ban nyílt meg az orsolyiták egykori épületében, Askercz Éva művészettörténész rendezésében. 2009-ben új helyre, az egykori Katolikus Konvent épületébe költözött.

A kiállítás

A Gyűjtemény műkincsei elsősorban a barokk egyházművészet sokszínű világát és pompáját mutatják be. A kiállított monumentális festmények és szobrok Krisztus és Mária evangéliumi történetét, a szenteket és az

angyalokat idézik meg. Valószínű, eleven alakjaik hajdan nagyszabású oltárokon álltak, így hozva le a templom terébe a mennyek világát s teremtve meg az égi és a földi egyház egységét. Az élénk gesztusok és mozgalmas jelenetek mindenki számára könnyen átélhető módon, az érzelmi azonosulás lehetőségét felkínálva beszéltek el a szent történeteket. E festmények és szobrok egykor a közösségi vallásgyakorlást szolgálták, ugyanúgy, mint a szertartások alkalmával használt liturgikus öltözetek és ötvöstárgyak. A nemes anyagok arany, ezüst, drágakövek, mélytűzű zománcok, fémfonalakkal hímzett tompafényű bársonyok nemcsak a mise méltóságát emelték, nemcsak az oltáriszentség iránti tiszteletet fejezték ki, hanem csillogásuk révén minden fény forrásához, Istenhez vezették a szemlélő lelkét.

Az I. terem témájánál fogva legkülönlegesebb alkotása az Ítélet napját, a lélekért folyó küzdelmet, s a szentek közbenjárását bemutató XVII. századi festmény. A terem közepén felállított tárlókban a Szent György templomban megőrződött pompás miseruhákat láthatjuk, amelyek a XVIII. század második felében készültek. A barokk szobrászat többszólamúságát érzékeltetik a magyar szentkirályok kecses alakjai és a II. terem ezzel ellentétes hatású, monumentális szentjei.

A nagyterem falain elhelyezett festmények részben külföldi (M. Altomonte, F. I. Leicher), részben hazai mesterek (Dorffmaister István) alkotásai. A közép-európai barokk festészet mozgalmas, erőteljes színvilágú hangját használják, amellyel nem csupán a hagyományos témákat szólaltatják meg, hanem az új barokk szentek kultuszát is szolgálják. A kor máriás lelkületét a kegyképek (Loretto, Passau) másolatai idézik meg.

A templomok egykor volt gazdag berendezését villantják fel a Szent György templom remekbe faragott húsvéti gyertyatartója. A kis méretű apácamunkák az egyéni áhitat személyesebb s meghittebb világába kalauzolják el a látogatót.

Az egykori Konvent két hatalmas, neogótikus ízlésű, minden bizonnyal a Storno-család készítette szekrénye immár az ötvöstárgyakat őrzi. A kelyhek, úrmutatók és keresztelőkészletek derékhada is a barokk fénykorából való, de a Szent Mihály templom pompás késő gótikus pacifikáléja (1492) felvillantja a középkor világát is.

